

**Матеріали до засідання Комітету Верховної Ради
України з питань освіти, науки та інновацій
20.04.2022, 13.00**

У воєнний період МОН зосереджує зусилля передусім на створення безпечних умов для здобуття освіти, забезпечення доступності та безперервності навчання у регіонах України з різною безпековою ситуацією (забезпечення дистанційного навчання; організація завершення навчального року та вступної кампанії; залучення потенціалу переміщених педагогічних працівників; координація гуманітарної допомоги для доступності та безперервності навчання тощо).

Під час воєнних дій значна кількість здобувачів освіти та педагогічних працівників мали травматичний стрес та як наслідок - посттравматичний синдром, а отже потребують психологічної підтримки із включення їх у освітній процес (впровадження програм надання психологічної реабілітації, адаптації та підтримки дітям в умовах війни та повоєнний період; залучення та підготовка психологів; інформаційна підтримка тощо).

Міністерством освіти і науки України опрацьовано наданий народними депутатами України - членами Комітету з питань освіти, науки та інновацій **перелік актуальних проблем у сфері освіти і науки, що виникли у зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні.**

Дійсно вирішення частини питань потребує консолідації зусиль Комітету, Уряду та МОН: окремі питання потребують внесення змін до законодавства України, напрацювання алгоритмів для їх розв'язання, прийняття ефективних управлінських рішень та надання відповідних роз'яснень з боку МОН чи інших ЦОВВ. Частина питань потребує попереднього обговорення для вироблення спільної позиції Комітету та МОН. Разом з тим, частина проблем вже розв'язана чи врегульована відповідними нормативно-правовими актами, або знаходиться на етапі вирішення.

Представляємо позицію МОН щодо розв'язання цих проблем, а також пропозиції МОН щодо напрацювання подальших ефективних рішень.

I. Пріоритетні питання у сфері загальної середньої освіти

№	Питання Комітету	Поточний стан справ та пропозиції МОН (можливі заходи щодо вирішення питання)
1.	Завершення поточного навчального року та забезпечення норми Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо тривалості навчального року (175 днів)	Питання врегульоване. Видано <u>наказ МОН від 01.04.2022 № 290</u> "Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року". Рекомендовано закладам загальної середньої освіти: - завершити 2021/2022 навчальний рік, самостійно визначивши день закінчення освітнього процесу шляхом внесення, за необхідності, відповідних змін до структури навчального року, визначеної закладом; - забезпечити виконання освітніх програм, навчальних програм та навчального плану за - рахунок ущільнення навчального матеріалу, організації самостійної навчальної діяльності учнів,

		<p>додаткових консультацій з використанням технологій дистанційного навчання тощо та внести відповідні зміни до календарно-тематичного планування з предметів інваріантної та варіативної складової навчального плану закладу освіти для забезпечення якісного виконання програм.</p> <p>Народними депутатами Комітету внесено до Верховної Ради <u>проект Закону України</u> “Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану” (реєстр. № 7325 від 28.04.2022), яким на час воєнного стану припиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України “Про повну загальну середню освіту” в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів.</p>
2.	Видача документів про освіту: зокрема, виникають питання:	
	- хто замовляє документ про освіту переміщених дітей 11-х класів	<p>Питання врегульоване. Згідно з Порядком замовлення документів про базову середню освіту та повну загальну середню освіту, видачі та обліку їх карток, затвердженим наказом МОН від 10.12.2003 № 811 (у редакції наказу МОН від 13.08.2007 № 737), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2004 р. за № 201/8800), триває процес прийняття замовлень на виготовлення документів про базову середню освіту та повну загальну середню освіту для щорічних випускників 9-х та 11-х класів від департаментів (управлінь) освіти і науки обласних та Київської міської держадміністрацій, а також регіональних вузлів, які повинні подати такі замовлення за два місяці до дати вручення документів випускникам закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти незалежно від їх підпорядкування та форм власності.</p> <p>Інформацію на замовлення документів про освіту випускникам можуть подавати як заклади освіти, в яких вони вчилися раніше, так і заклади, де діти навчаються зараз.</p>
	- чи наявна можливість замовляти документ в «Дія»	<p>Наразі немає можливості здійснення замовлення документів про освіту через портал “Дія”. Можливий варіант технічного відображення документів про освіту чи замовлення дублікатів у разі їх втрати (про будь-який рівень освіти), проте можливість такої реалізації потребує більш детального аналізу з боку МОН, Мінцифри, ДП “Дія”, ДП “Інфоресурс”.</p>
	- чи потрібно виставляти середній бал атестату	<p>Середній бал свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти не вноситься в додаток до атестата, оскільки це не передбачено затвердженими МОН зразками документів про повну загальну середню освіту.</p>
	- терміни видачі документів про освіту Було акцентовано, що документи про освіту для 11 -х класів	<p>Орієнтовно в першій половині червня 2022 року державне підприємство «Інфоресурс» планує узгодити з департаментами (управліннями) освіти і науки обласних, Київської міської держадміністрацій, а також регіональними вузлами графіки відвантаження їм документів про базову середню освіту та повну загальну середню освіту, додатків до цих документів та відзнак</p>

	<p>потрібно видавати раніше, оскільки частина дітей хоче навчатися за кордоном, де вступ до вишів розпочинається раніше</p>	<p>про досягнення в навчанні для передачі школам.</p> <p>Видача документів про освіту та заповнення додатків до них здійснюється відповідним закладом освіти. У випадку, якщо на час закінчення навчального року заклад освіти, випускникам якого було замовлено свідоцтва, не функціонує внаслідок збройної агресії російської федерації, видачу свідоцтв та заповнення додатків до них може здійснити інший заклад освіти за місцем перебування випускника (для учнів, які перебувають за кордоном - будь-який заклад освіти в Україні), визначений органом управління у сфері освіти. У цьому випадку у додатку уповноваженою особою закладу освіти, що заповнює додаток до свідоцтва, робиться запис «Додаток заповнено на підставі наказу МОН від 01 квітня 2022 р. №290».</p> <p>Враховуючи складність ситуації (бойові дії, окупованість/звільнення територій, перманентний рух випускників 11 класів до інших закладів освіти як в Україні так і за її межами), пришвидшення виготовлення, доставки та видачі документів навряд чи можливе і доцільне.</p>
3.	<p>Оцінювання дітей, зокрема переміщених дітей, у яких не збереглися документи про попереднє оцінювання. Була висловлена пропозиція оцінювати лише ті класи, які є випускними, по закінченню певного рівня освіти. У першу чергу, 9-ті та 11-ті. Усі інші вважати атестованими, можливо, за результатами тих оцінок, які вже є. Також виникають проблеми з оцінюванням учнів, у яких відсутня можливість дистанційного навчання (відсутність доступу до інтернету)</p>	<p>Роз'яснення стосовно того як здійснюється семестрове і річне оцінювання у 2021/2022 навчальному році надано у <u>методичних рекомендаціях щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року</u>, затверджених наказом МОН від 01.04.2022 № 290.</p> <p>МОН рекомендовано при здійсненні оцінювання за II семестр зараховувати всі оцінки, які отримав учень (учениця) упродовж цього семестру незалежно від місця навчання: у закладі, де навчався до російського вторгнення; у закладі, де навчається зараз за місцем тимчасового перебування; у будь-якій іншій школі, яка здійснює очне, змішане чи дистанційне навчання або екстернат. Це може бути будь-який заклад загальної середньої освіти, зокрема й приватні заклади освіти, в Україні чи за її межами. Заклади освіти, у яких тимчасово навчалися учні, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання.</p> <p>За відсутності результатів оцінювання з об'єктивних причин, у тому числі у відсутності в учнів з певних обставин можливості долучитися до навчання під керівництвом педагогів, або у разі проведення понад 50% уроків з певного предмета у дистанційному форматі, за рішенням педагогічної ради закладу, затвердженим відповідним наказом, оцінювання за II семестр учнів 5-8 та 10 класів може здійснюватись не за 12-бальною шкалою, а «зараховано»/«не зараховано».</p> <p>За відсутності в учнів з числа тимчасово переміщених осіб та з тимчасово окупованих територій задокументованих результатів оцінювання за I семестр річне оцінювання може здійснюватись за результатами II семестру. За відсутності в учнів результатів підсумкового оцінювання за II семестр річне оцінювання може здійснюватись за результатами I семестру з урахуванням поточного оцінювання в II семестрі.</p> <p>Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувач освіти може надати інформацію з електронного журналу та щоденника, у тому числі електронного, за попереднім місцем навчання.</p>

		<p>У разі відсутності результатів річного оцінювання учень має право до початку нового навчального року пройти річне оцінювання.</p> <p>Пропозиція оцінювати лише ті класи, які є випускними, після закінчення певного рівня освіти, не підтримується.</p>
4.	<p>Пропонується розглянути доцільність внесення зміни в Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти та скасувати оцінювання для визначення рівня результатів навчання учнів, які повернулися з- за кордону після здобуття освіти в іноземних закладах освіти (за місцем тимчасового проживання) або не навчалися взагалі</p>	<p>Учні, які виїхали за кордон в умовах воєнного стану продовжують залишатися учнями закладів загальної середньої освіти України і відповідно завершення 2021/2022 року для них відбудеться на загальних засадах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) переведенням до наступного класу або залишенням на повторний курс навчання у тому самому класі (в окремих індивідуальних випадках); 2) випуском з видачею документів про освіту. <p>Законні представники учнів, які на початок у 2022/2023 навчального року продовжуватимуть перебувати за кордоном, мають визначитись з формою здобуття освіти в закладах України (екстернат, сімейна, дистанційна тощо), з тих що може забезпечити безпосередньо заклад.</p> <p>У випадку не продовження навчання в закладах освіти в Україні і відповідно навчання за кордоном - оцінювання в установленому порядку для отримання українського документу про освіту є абсолютно доцільним засобом встановлення наявності/відсутності обов'язкових результатів навчання, що визначені державними стандартами загальної середньої освіти України. Документи про загальну середню освіту, видані закладами освіти інших країн, визнаються в Україні через відповідну процедуру. При цьому документи про освіту, що підтверджують певний період та/або результати навчання в системі загальної середньої освіти іншої країни (але не свідчать про набуття певного освітнього рівня) не потребують процедури визнання в Україні. У разі необхідності перерахунку шкільних оцінок з іноземної шкали оцінювання на українську заклад освіти може звернутися до Національного інформаційного центру академічної мобільності ENIC Ukraine.</p> <p>Пропозиція скасувати оцінювання для визначення рівня результатів навчання учнів, які повернулися з-за кордону після здобуття освіти в іноземних закладах освіти МОН не підтримується.</p>
5.	Оплата праці вчителів, зокрема:	
	<p>- питання з освітньою субвенцією у зв'язку з переміщеними вчителями</p>	<p>Наразі пріоритетним завданням МОН та місцевих органів влади залишається організація оплати праці педагогічних працівників за місцем їх працевлаштування (система електронних платежів дозволяє нараховувати і отримувати заробітну плату, незважаючи на фактичне місце перебування бухгалтерії чи педагогічних працівників).</p> <p>На жаль, не всі територіальні громади самостійно можуть організувати виплату заробітної плати своїм педагогічним працівникам через різні причини (окупація, відсутність електропостачання, втрачений зв'язок з начальником відділу освіти і бухгалтерією тощо).</p>

		<p>Задля налагодження механізму виплати заробітної плати педагогічним працівникам у тих територіальних громадах, які не можуть зробити цього самостійно, МОН спільно з Мінфіном, Казначейством та Нацбанком розглядав можливість організувати централізовану виплату зарплати таким педпрацівникам.</p> <p>Проте, у зв'язку з особливістю трудового законодавства (заробітна плата має виплачуватися працівнику його роботодавцем, інакше буде безліч проблем з податками та страховим стажем), а також через проблеми з розголошенням банківської таємниці, МОН був вимушений відмовитися від такої ідеї.</p> <p>Нині, МОН запропонував Мінфіну запровадити нову бюджетну програму (субвенцію) за рахунок коштів резерву освітньої субвенції для виплати грошової допомоги педагогічним працівникам в критичних громадах.</p> <p><i>У разі виникнення потреби внесення змін до законів України, МОН звернеться до народних депутатів України.</i></p>
	<p>- оголошення простою та його оплата працівникам закладів освіти з тимчасово окупованих територій. Незрозумілим залишається механізм оголошення простою та здійснення відповідних виплат працівникам, які залишаються на окупованих територіях</p>	<p>Простій - це зупинення роботи, викликане відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, невідвратною силою або іншими обставинами (статті 34 КЗпП).</p> <p>У випадку виникнення простою не з вини працівника доцільно оформити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - акт простою, в якому зафіксувати обставини, внаслідок яких виник простій, дату виникнення простою, тощо. - наказ, який міститиме перелік структурних підрозділів, на які поширюється простій, у випадку, якщо простій не поширюватиметься на все підприємство, а також дату початку та, за можливості, дату закінчення простою або ж подію, з якою пов'язане закінчення простою. <p>Простій оплачується з розрахунку не нижче від 2/3 тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу) (статті 113 КЗпП, постанова КМУ від 07.03.2022 № 221).</p> <p>Проте, відповідно до пункту 8.3.3 Галузевої Угоди оплати простою працівникам, включаючи непедагогічних та тих, які працюють за сумісництвом, не з їх вини рекомендовано здійснювати в розмірі середньої заробітної плати (з розрахунку за 2 останні місяці з урахуванням усіх надбавок).</p> <p>Листи-роз'яснення МОН:</p> <ul style="list-style-type: none"> - від 28.02.2022 № 1/3292-22 «Щодо написання заяв про відпустки без збереження заробітної плати у зв'язку із введенням в Україні правового режиму воєнного стану» https://bit.ly/3q6fLbp; - від 07.03.2022 № 1/3370-22 «Про оплату праці працівників закладів освіти під час призупинення навчання» https://bit.ly/3MSWZhC; - від 07.03.2022 № 1/3378-22 «Про практику застосування трудового законодавства у галузі

		<p>освіти і науки під час дії правового режиму воєнного стану» https://bit.ly/3w7BUtN;</p> <p>- від 15.03.2022 № 1/3463-22 «Щодо особливостей застосування норм трудового законодавства, дистанційної форми роботи під час дії правового режиму воєнного стану» https://bit.ly/3tZpgdP.</p> <p>Починаючи з 24.03.2022 року діють особливості трудових відносин в умовах воєнного стану, визначені Законом № 2136 «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».</p> <p>Згідно із статтею 10 Закону заробітна плата виплачується працівнику на умовах, визначених трудовим договором. Водночас, роботодавець звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання щодо строків оплати праці, якщо доведе, що це порушення сталося внаслідок ведення бойових дій або дії інших обставин непереборної сили. У разі неможливості своєчасної виплати заробітної плати внаслідок ведення бойові дії, строк виплати заробітної плати може бути відтермінований до моменту відновлення діяльності підприємства.</p> <p>На період воєнного стану дія окремих положень колективного договору може бути зупинена за ініціативою роботодавця (стаття 11 Закону).</p> <p>Законом також передбачено призупинення дії трудового договору (стаття 13 Закону).</p> <p>Призупинення дії трудового договору - це тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи за укладеним трудовим договором. Дія трудового договору може бути призупинена у зв'язку з військовою агресією проти України, що виключає можливість надання та виконання роботи.</p> <p>Призупинення дії трудового договору не тягне за собою припинення трудових відносин. Ініціатором призупинення трудового договору можуть бути як роботодавець, так і працівник.</p> <p>Призупинення дії трудового договору роботодавець та працівник за можливості мають повідомити один одного у будь-який доступний спосіб.</p> <p>Відшкодування заробітної плати, гарантійних та компенсаційних виплат працівникам на час призупинення дії трудового у повному обсязі покладається на державу, що здійснює військову агресію проти України.</p> <p>Окремі норми для ЗЗСО містяться у наказі МОН №274 від 28 березня 2022 року “Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні”.</p>
6.	Атестація педагогів	<p>З огляду на існуючу загрозу життю і здоров'ю педагогічних працівників внаслідок збройної агресії російської федерації та оголошення в Україні воєнного стану МОН листом від 15.03.2022 № 1/3454-22 “Про перенесення атестації педагогічних працівників у 2022 році” рекомендовано у разі неможливості проведення атестації у заплановані терміни, відповідно до поточної ситуації в конкретному регіоні, як виняток, приймати рішення про перенесення атестації педагогічних працівників.</p> <p>Наказом МОН від 04.01.2022 № 3 “Про деякі питання сертифікації педагогічних працівників”</p>

		<p>унормовано проведення сертифікації педагогічних працівників у 2022 році. Зокрема, визначено граничну кількість учасників сертифікації та терміни проведення її етапів. Враховуючи введення в Україні воєнного стану відповідно до наказу МОН від 30.03.2022 № 278 було змінено терміни реєстрації на сертифікацію педагогічних працівників у 2022 році.</p> <p>Крім того розроблено нове положення про атестацію педагогічних працівників, яке проходить погодження в заінтересованих ЦОВВ. До його затвердження атестація здійснюється відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом МОН від 06.10.2010 № 930 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 грудня 2010 р. за № 1255/18550.</p>
7.	<p>Продовження контрактів із вчителями. Особливо важливо для вчителів, які працюють у закладах, що зруйновані; для переміщених вчителів або які знаходяться на окупованій території.</p>	<p>Законом України “Про повну загальну середню освіту” передбачено строкові трудові договори для педагогічних працівників державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, строком від одного до трьох років. Після закінчення строку договору наступні договори можуть укладатись із вчителями-пенсіонерами необмежену кількість разів. Рішення про продовження співпраці після закінчення строкового договору директор закладу приймає самостійно.</p> <p>Питання щодо укладення та припинення строкових трудових договорів регламентовано статтями 24 та 36 Кодексу законів про працю України. Основні положення щодо змісту та порядку укладання строкового трудового договору визначені Положенням про порядок укладання контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1994 року №170, та у типовій формі контракту з працівником, затвердженій наказом Мінпраці від 15 квітня 1994 року № 23. Сторони трудових правовідносин можуть передбачити автоматичну пролонгацію контракту на наступний термін, якщо жодна із сторін не виявить бажання припинити контракт після закінчення його терміну.</p> <p>Враховуючи постійну зміну ситуації в зонах бойових дій, наказом МОН від 28.02.2022 № 274 доручено органам управління у сфері освіти місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, зокрема у підпорядкуванні яких перебувають заклади загальної середньої освіти та установи, забезпечити та організувати працевлаштування працівників на вакантні посади (за наявності) у разі подання відповідної заяви.</p> <p>Органам управління у сфері освіти рекомендовано також враховувати можливість працевлаштування таких працівників у тих випадках, коли окремі предмети викладаються непрофільними фахівцями.</p>
8.	<p>Продовження реформи «Нова українська школа»: НУШ у 5-му класі: 1) вирішення проблем підручників для 5-го класу</p>	<p>У 2021/2022 навчальному році набув чинності новий Порядок конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затверджений наказом МОН від 21.09.2021 № 1001, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 листопада 2021 р. за № 1483/37105.</p> <p>Цьогорічний конкурсний відбір підручників для здобувачів повної загальної середньої освіти</p>

		<p>та педагогічних працівників (5 клас) був оголошений з 49 назв підручників.</p> <p>До 11 лютого 2022 року до ІМЗО надійшли 132 комплекти конкурсних матеріалів з 43 назв.</p> <p>Відповідно до наказу про проведення Конкурсу з 15 лютого до 04 березня 2022 року педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти мали ознайомитись з електронними версіями оригінал-макетів підручників, розміщених в електронній бібліотеці ІМЗО, та з 28 лютого до 04 березня 2022 року зробити свій вибір на користь найкращих видань. Проте, введення військового стану завадило здійсненню вищезазначених планів.</p> <p>Наразі Конкурс не завершено, оскільки не відбувся вибір закладами освіти підручників для 5 класу (I етап Конкурсу) за допомогою «ДІСО» та не було проведено експертизу художньо-технічного редагування підручників (II етап Конкурсу).</p> <p>Таким чином, виникає питання щодо неможливості здійснення закупівлі послуг з видання та доставки підручників для 5 класу Нової української школи.</p> <p>Для забезпечення підручниками для 5 класу закладів загальної середньої освіти Міністерство освіти і науки України спільно з Інститутом модернізації змісту освіти вносять зміни до нормативно-правових актів.</p>
2) вирішення проблеми підвищення кваліфікації вчителів		<p>За інформацією обласних закладів післядипломної педагогічної освіти у 2021 році за бюджетні та місцеві кошти підвищили кваліфікацію 254 135 педагогічних працівників, з них:</p> <p>183 685 вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти (зокрема вчителів закладів, що беруть участь у проєкті, та тих, хто буде навчати у 2022/2023 навчальному році учнів 5-х класів);</p> <p>1312 вчителів, які викладають один чи декілька навчальних предметів (інтегрованих курсів) румунською або угорською мовами, за напрямом «формування предметних (галузевих) компетентностей державною мовою».</p> <p>Крім того, організовано проведення спецкурсів для директорів і заступників директорів ЗЗСО.</p> <p>З метою продовження організації підвищення кваліфікації вчителів, які працюватимуть в 5-х класах у 2022/2023 н.р., обласними закладами післядипломної педагогічної освіти (далі – ЗППО) здійснюється обмін практичними напрацюваннями, розробленими курсами, тренінгами тощо. ЗППО надають можливість учителям з інших регіонів проходити курсів підвищення кваліфікації. На базі деяких ЗППО створено волонтерські центри з підготовки учителів до роботи в 5-х класах НУШ.</p> <p>Інститутом модернізації змісту освіти узагальнено інформацію щодо ресурсів ЗППО з підвищення кваліфікації вчителів з метою створення єдиної бази «Освітні ініціативи».</p> <p>Підвищення кваліфікації вчителів здійснюється також на безкоштовних онлайн-ресурсах Британської Ради Online Teacher Community (ОТС), Французького Інституту в Україні та Goethe-Institut в Україні, громадських організацій України тощо. До реалізації проєктів з підвищення кваліфікації, створення електронних баз та навчальних модулів, дистанційних курсів,</p>

		розроблення інформаційних медіа ресурсів нового покоління залучаються грантові кошти, а саме: Фінський проєкт «Навчаємось разом», студія онлайн-освіти EdEra, ГО «Prometheus», ГО «Освіторія» та інші.
9.	Створення порталу для педагогічних і науково-педагогічних працівників - внутрішніх переселенців з інформацією про наявні вакантні місця в закладах освіти та надання роз'яснення щодо можливості залучення педагогічних і науково-педагогічних працівників в освітній процес	<p>17 квітня 2022 року команда МОН за підтримки Швейцарії у партнерстві зі Швейцарсько-українським проєктом DECIDE презентувала освітній чат-бот EducationUaBot https://t.me/EducationUaBot</p> <p>В чат-боті публікується інформація з областей та інших країн, в тому числі, окремо для педагогічних працівників, інформації та можливостей для них. Оскільки в боті передбачено можливість надіслати нам запитання, ми плануємо зібрати їх, та доповнити інформацію в боті та на сайті МОН, відповідно до найбільш поширених запитів. Надіслано інформацію до обласних управлінь освіти про можливість публікувати інформацію про можливості для переселенців та вчителів на цьому новому ресурсі.</p> <p>Також нещодавно чат-бот запрацював у Viber.</p> <p>Освітнім чат-ботом скористалися понад 25 тис. осіб, з яких близько 10 тис. шукали інформацію про освіту за кордоном, а 8862 – в Україні.</p>
10.	<i>Потребують роз'яснень з боку МОН питання щодо:</i>	
	- відсторонення від навчання чи відрахування дітей з приватних закладів освіти через несплату за певний період навчання у зв'язку з військовими діями на території України;	<p>Відповідно до частини четвертої статті 9 Закону України “Про повну загальну середню освіту” порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до приватних і корпоративних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти визначається засновником (засновниками).</p> <p>Як правило освітні послуги приватними закладами освіти надаються на основі та відповідно до умов укладеного цивільно-правового договору. Стаття 617 Цивільного кодексу України передбачає випадки звільнення особи, яка порушила зобов'язання, від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили.</p> <p>Перелік обставин непереборної сили (форс-мажору) міститься в п. 3.1. Регламенту засвідчення Торгово-промисловою палатою України та регіональними торгово-промисловими палатами форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), зі змінами та доповненнями від 26.04.2016 р. Так, форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) можуть бути: загроза війни, збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи, але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, дії суспільного ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратство, безлад, вторгнення, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, введення комендантської години, експропріація, примусове вилучення, захоплення підприємств, реквізиція, громадська демонстрація, блокада, страйк, аварія, протиправні дії третіх осіб, пожежа, вибух, тривалі перерви в роботі транспорту тощо. Інформація</p>

		<p>про згадане вище засвідчення щодо військової агресії РФ проти України за <u>посиланням</u>.</p> <p>Враховуючи індивідуальність та епізодичність ситуацій щодо відсторонення від навчання чи відрахування дітей з приватних закладів освіти та різні підходи до їх вирішення з боку приватних закладів, вони розглядаються МОН у порядку, визначеному Законом України “Про звернення громадян”.</p>
	<p>- можливості складання учнями мультидисциплінарного тесту при посольствах, якщо вони мають намір вступати до українських університетів;</p>	<p>На даний час ведеться робота із визначенням механізмів, за допомогою яких можна було б провести НМТ в деяких країнах за кордоном. Надіслано понад 30 листів до Міністерств освіти і науки країн ЄС.</p> <p>МОН разом із закордонними колегами вже розпочали роботу зі створення пунктів тестування за кордоном, де знаходиться частина потенційних вступників, які змушені були залишити свої домівки. Планується залучити МЗС для допомоги у вирішенні цього питання.</p>
	<p>- можливість проведення мультидисциплінарного тесту з двох предметів - математики та української мови;</p>	<p>Питання врегульоване. Замість традиційного ЗНО лише у 2022 році випускники складатимуть національний мультипредметний тест (НМТ), який проводитимуть у комп'ютерному форматі. НМТ запроваджено для вступу для здобуття вищої освіти на основі ПЗСО на всі спеціальності (бюджетні місця), на кон'юнктурні і медичні спеціальності (зокрема й контракт). НМТ міститиме три блоки завдань: з української мови, з математики, з історії України. Інших варіацій НМТ не передбачено.</p>
	<p>- інформації про доцільність створення спеціальних комісій перед початком нового навчального року в закладах повної загальної середньої освіти з метою визначення класу для подальшого навчання учня, який мав статус біженця чи переселенця під час воєнного стану;</p>	<p>Згідно з пунктом 2 Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженого наказом МОН від 14.07.2015 № 762 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, переведення учнів на наступний рік навчання здійснюється на підставі результатів підсумкового (семестрового та річного) оцінювання учнів згідно з рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти. Цим Порядком врегульовано окремі питання залишення учнів для повторного здобуття загальної середньої освіти, визнання їх такими, що вибули із закладу освіти з можливістю поновлення.</p> <p>Відповідно до методичних рекомендацій щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року, затверджених наказом МОН від 01.04.2022 № 290:</p> <p>учні, у разі відсутності результатів річного оцінювання після завершення навчання за освітньою програмою закладу освіти, мають право до початку нового навчального року пройти річне оцінювання (у такому випадку закладом створюється відповідна комісія) і на підставі його результатів бути переведеними на наступний рік навчання;</p> <p>учні 1–10 класів на підставі письмової заяви одного з їхніх батьків чи інших законних представників можуть бути не переведені на наступний рік навчання та залишені для повторного здобуття загальної середньої освіти у тому самому класі.</p>

		<p>В умовах воєнного стану вважаємо за необхідне застосовувати індивідуальний підхід до кожного учня/учениці, гнучко використовувати відповідні процедури в найкращих інтересах дитини для дотримання її права на продовження здобуття освіти.</p> <p>З огляду на зазначене, створення спеціальних комісій в закладах загальної середньої освіти перед початком навчального року з метою визначення класу для подальшого навчання учнів є недоцільним і таким, що не відповідає нормативно-правовій базі загальної середньої освіти.</p>
	<p>- реалізації положень статті 57 Закону України “Про освіту” в умовах воєнного стану, зокрема порядок правозастосування статті 57-1 Закону України “Про освіту”, а саме чи збереження середнього заробітку працівникам закладів освіти, установ освіти, наукових установ гарантується навіть за умов повної неможливості (навіть дистанційно) виконувати свої посадові обов’язки <i>та</i> у випадку оголошеного простою;</p> <p>а також можливість оголошення простою у закладі освіти з огляду на суттєве зменшення надходжень до місцевих бюджетів в умовах оголошеного у зв’язку з військовою агресією російської федерації воєнного стану</p>	<p>Статтею 57-1 Закону України “Про освіту” встановлені державні гарантії в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, зокрема, щодо збереження місця роботи, середнього заробітку працівникам закладів освіти, установ освіти, наукових установ. Тобто середній заробіток виплачується працівникам, які не виконують своєї роботи (навіть дистанційно) - на простой.</p> <p>Аналогічна норма передбачена пунктом 8.3.3. Галузевої Угоди між МОН та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на 2021- 2025 роки (Мінекономіки зареєстровано Галузеву угоду 18.06.2021 за № 12).</p> <p>Ці норми не порушують статтю 113 КЗОТу та норми постанови КМУ № 221 від 07.03.2022 р. “Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються, або дотуються з бюджету в умов воєнного часу”, адже там встановлена нижня межа оплати часу простою працівника.</p> <p>Відповідна роз’яснення були надані листами Мінекономіки та МОН, які міністерство постійно згадує при підготовці відповідей, роз’яснень та доводить до відома заявників, закладів освіти та органів місцевої влади.</p> <p>Відповідні військові адміністрації можуть оголошувати простій у закладах освіти на окремих територіях з обов’язковою виплатою заробітної плати відповідно до законодавства.</p> <p>Керівники та працівники закладів освіти зобов’язані виконувати вказівки військових адміністрацій, не допускати співробітництва з російськими окупантами, зокрема викладання за російськими програмами.</p>
11.	<p>Питання обліку дітей і педагогів <i>(статистика щодо яких нефіксована і постійно змінювана)</i></p>	
	<p>У зв’язку з розпочатим освітнім процесом важливо розуміти, скільки дітей розпочало навчання, у тому числі в Україні, скільки з них переміщених, скільки дітей розпочали навчатися за кордоном, скільки залишилося поза освітнім</p>	<p>Узагальнена інформація щодо навчання учнів, у тому числі з числа переміщених осіб, в Україні; кількості учнів та педагогічних працівників, які виїхали за кордон, збирається та подається органами управління освітою обласних та Київської міської військових адміністрацій Міністерству щотижня для зведення. Зазначена інформація надсилається РНБО.</p> <p>Пропозиція щодо збору персональних списків дітей не підтримується.</p> <p>Збір персональних даних перевантажить місцеві органи управління освітою, а практичної користі від цього не буде. Також недоцільно це робити з безпекової точки зору, оскільки наразі є</p>

	<p>процесом. Для цього потрібна узагальнена інформація про:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) персональні списки дітей, які переїхали у більш безпечне місце в Україні; 2) діти, які переїхали за кордон (чи включилися вони в освітній процес іноземної школи чи рідної школи; нікуди не включилася (не навчаються); 3) діти, які нікуди не переїхали, знаходяться на підконтрольній українській владі території; 4) діти, які не переїхали і перебувають на тимчасово окупованій території; 5) діти щодо яких відсутня будь-яка інформація 	<p>випадки використання персональних даних вчителів з локальних реєстрів з боку окупантів, і використання їх для шантажу, залякування і тд. Тому зараз краще мінімізувати їх використання та поширення. Для формування політики достатньо наразі володіти інформацією щодо деперсоніфікованих даних.</p> <p>Проте інформацію щодо кількості дітей і освітян, які виїхали за кордон корисно мати, зокрема, для розуміння потреб, забезпечення комп.технікою для навчання тощо. Є варіант отримання даних через структури ЮНІСЕФ в інших країнах щодо збору статистики щодо саме учасників освітнього процесу.</p> <p>Також є проблема з тим, що педагогічні працівники, які переїжджають у межах України і стають на облік як тимчасово переміщені особи, ніде не обліковуються саме як педагогічні працівники, вони обліковуються просто як громадяни.</p> <p>У зв'язку з цим ми отримуємо інформацію щодо переміщених педпрацівників, яка збирається органами управління освітою вручну, і не завжди вона є повною, враховуючи те, що не всі педпрацівники можуть зв'язатися з органами управління освітою чи закріпитися за певним закладом освіти.</p> <p>Є пропозиція звернутися до обласних військових адміністрацій, ОТГ, які здійснюють облік, щоб передбачити у формі постановки на облік і професійний критерій. Це полегшить роботу не лише для МОН, а й для інших ЦОВВ у контексті розуміння руху професійних спільнот і вивчення їх потреб.</p> <p>Станом на 07.05.2022 за оперативними даними органів управління освітою обласних та Київської міської військових адміністрацій за кордон виїхали 664 969 учнів та 25 207 педагогічних працівників закладів ЗСО.</p>
12.	<i>Розглянути можливість ініціювати зміни до:</i>	
	<p>- постанови Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 з урахуванням змін, внесених постановою від 26.03.2022 № 365, аби дозволити використовувати перехідні залишки у тому числі й на оплату праці всіх працівників закладів освіти у межах відповідної територіальної громади</p>	<p>Для спрямування залишків освітньої субвенції на оплату праці всіх працівників закладів освіти недостатньо внести зміни до постанови КМУ від 14.01.2015 № 6, адже спрямування освітньої субвенції виключно на педагогічних працівників закріплено в Бюджетному кодексі України (стаття 103-2).</p> <p>МОН не підтримує вказані зміни.</p> <p>Варто зауважити, що відповідно до додатку до постанови КМУ від 1 квітня 2022 р. № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», видатки загального фонду Державного бюджету України на 2022 рік, передбачені для МОН за програмою 2211190 «Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам», скорочено на 10 % загальним обсягом 10 804 383,8 тис. грн. Помісячний розподіл буде зменшено з червня по грудень.</p> <p>Таким чином, у зв'язку із запровадженням військового стану в Україні фінансовий ресурс у 2022 році для виплати заробітної плати педагогічним працівникам є надто обмеженим.</p>

<p>- постанови КМУ від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», передбачивши, що «за наявності в закладі освіти кількох класів із здобувачами освіти одного року навчання надати можливість поєднання дітей з різними рівнями підтримки в одному класі, або збільшити кількість дітей 3, 4, 5 рівня підтримки в одному класі на одного асистента вчителя/вихователя»</p>	<p>Питання врегульоване: Постанова Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 957" від 26 квітня 2022 р. № 483". У постанові зазначено: <i>“У період дії воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити у організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу.”</i></p>
<p>- постанови КМУ від 12.07.2017 № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр» (із змінами), доповнивши пункту 8 новим абзацом такого змісту: «дітям, які здобувають освіту на інклюзивній формі навчання»</p>	<p>Питання врегульоване: прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 493 «Про внесення змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр», якою внесено зміни до пункту 8, які передбачають зазначені пропозиції.</p>
<p>15. Розроблення та введення з нового навчального року обов’язкового предмету до шкільної програми Цивільний захист, Безпека життєдіяльності з елементами військово-патріотичного виховання та залучення до його викладання ветеранів і учасників бойових дій, представників ДСНС</p>	<p>Питання цивільного захисту та безпеки життєдіяльності досить грунтовно розкриті у стандартах початкової, базової та повної загальної середньої освіти. <u>У початковій школі</u> вони розкриваються через формування компетентностей соціальної і здоров’язбережувальної освітньої галузі (Державний стандарт початкової під час вивчення предмету “Я досліджую світ”). <u>У базовій школі (5-9 класи)</u> питання цивільного захисту та основ безпеки життєдіяльності розкриваються на уроках з предметів “Основи здоров’я” (за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого у 2011 р.) та “Здоров’я, безпека і добробут” (за Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженого у 2020 р.). <u>У старшій школі</u> відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 зазначені питання входять до освітньої галузі “Здоров’я і фізична культура” та реалізуються через викладання навчального предмету “Захист України”. У зв’язку з військовою агресією рф і викликами, які з нею пов’язані, у методичних</p>

		<p>рекомендаціях щодо викладання дисциплін у ЗЗСО у новому навчальному році буде акцентовано увагу на оновленні змісту цих навчальних програм. Також при розробленні нового державного стандарту старшої (профільної) школи передбачається продовження реалізації освітньої галузі “Здоров’я, безпека і добробут”.</p> <p>Таким чином потреба у введенні нового предмета відсутня.</p> <p>За ініціативою Міністра освіти і науки України розроблено Дорожню карту з питань розвитку військово-патріотичного виховання в контексті забезпечення заходів національного спротиву на 2022 рік (реалізація Закону України «Про основи національного спротиву»). Документ надіслано на погодження центральним органам виконавчої влади.</p>
16.	<p>Забезпечення прав працівників закладів освіти на тимчасово окупованих територіях внаслідок російської агресії.</p> <p><i>Розглянути можливі шляхи вирішення питань:</i></p>	
	<p>Визначити принципи функціонування та діяльність закладів освіти та підтримки педагогічних працівників на окупованих територіях</p>	<p>Згідно з пунктом 3 частини першої статті 3, статтями 5, 7 Закону України “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України” тимчасово окупованою територією визначається сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію указом Президента України. Україна вживає всіх необхідних заходів щодо гарантування прав і свобод людини і громадянина, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, усім громадянам України, які проживають на тимчасово окупованій території. Україна зобов’язується підтримувати і забезпечувати економічні, фінансові, політичні, соціальні, інформаційні, культурні та інші зв’язки з громадянами України, які проживають на тимчасово окупованій території. Відповідальність за порушення визначених Конституцією та законами України прав і свобод людини і громадянина на тимчасово окупованій території покладається на Російську Федерацію як на державу-окупанта відповідно до норм і принципів міжнародного права.</p> <p>Громадяни України, які проживають на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення, мають право:</p> <ul style="list-style-type: none"> на здобуття або продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету з наданням місць у гуртожитках на час навчання; на здобуття дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти за будь-якою формою здобуття освіти, визначеною законодавством; продовжити навчання та пройти державну підсумкову атестацію в закладах загальної середньої освіти на території інших регіонів України з метою отримання документа державного зразка про повну (базову) загальну середню освіту. <p>Заклади освіти, їх працівники - громадяни України не повинні здійснювати колабораційну діяльність, яка може проявлятися у одній з таких форм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) публічне заперечення здійснення збройної агресії проти України;

		<p>2) публічне заперечення встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України;</p> <p>3) публічні заклики до підтримки рішень та/або дій держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора;</p> <p>4) публічні заклики до співпраці з державою-агресором, збройними формуваннями та/або окупаційною адміністрацією держави-агресора;</p> <p>5) публічні заклики до невизнання поширення державного суверенітету України на тимчасово окуповані території України.</p>
	<p>Вирішити питання оголошення простою працівникам закладів освіти, яким не можуть оголосити простій через недієздатність органів управління освітою та закладів освіти на окупованих територіях</p>	<p>Відповідно до частини третьої статті 57-1 Закону України “Про освіту” органи виконавчої влади, органи військового командування, військові, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, їх представники, посадові особи (керівники, голови, начальники), органи управління (структурні підрозділи) у сфері освіти приймають у межах своєї компетенції рішення, обов’язкові до виконання на відповідній території, для реалізації державних гарантій в умовах воєнного стану, зокрема збереження місця роботи, середнього заробітку, здійснення виплати стипендії та інших виплат, передбачених законом.</p> <p>Зважаючи на викладене вище та враховуючи постійну зміну ситуації в зонах бойових дій, наказом Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 274 доручено органам управління у сфері освіти місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, зокрема у підпорядкуванні яких перебувають заклади загальної середньої освіти та установи, забезпечити та організувати оплату праці працівників закладів освіти та установ освіти незалежно від їх поточного місця проживання (перебування) в Україні чи за її межами, у тому числі шляхом прийняття рішення (розпорядження, наказу) про оголошення простою у закладах освіти, що не можуть здійснювати освітню діяльність внаслідок збройної агресії.</p> <p>У випадках неспроможності всіх місцевих органів управління у сфері освіти приймати відповідні управлінські рішення, а також розробляти їх проекти, новостворені військові адміністрації мають всю повноту повноважень для їх прийняття в рамках реалізації державних гарантій, визначених статтею 57-1 Закону України “Про освіту”, а також відповідно до статті 15 Закону України "Про правовий режим воєнного стану".</p>
	<p>Розробити механізм отримання заробітної плати працівникам закладів освіти, керівники яких втратили доступ до програмних систем нарахування і виплати заробітної плати на окупованих територіях</p>	<p>Питання належить до компетенції і має вирішуватись місцевими органами Державної казначейської служби (Мінфіном).</p> <p>Нарахувати заробітну плату бухгалтерія може й без програмного забезпечення (в ручному режимі) проте виплатити її: провести через казначейство, банки та перерахувати на картки працівникам без доступу до програмних систем неможливо.</p> <p>На даний час - це зміна місця розташування закладу освіти, перехід на обслуговування до органів Казначейства за новою адресою розташування (в інший не окупований регіон).</p> <p>МОН розроблено алгоритм щодо отримання та нарахування заробітної плати, який</p>

		розміщено на офіційному вебсайті.
	Розробити алгоритм дій педагогічних працівників на окупованих територіях	Найвищою цінністю є життя і здоров'я людини, тому зберегти його є головним завданням дій/бездіяльності працівників закладів освіти. При цьому, треба утримуватись від будь-яких видів діяльності, що може бути визнана колабораційною та тягне за собою кримінальну відповідальність згідно з Кримінальним кодексом України. Алгоритм один - оголошення простою закладу освіти; здобувачі освіти можуть дистанційно продовжити навчання в інших закладах.
	Визначити, що записи у трудових книжках працівників закладів освіти, які зроблені окупаційною владою, є недійсними від моменту внесення	<i>Мінекономіки, Держпраці (з 10 червня 2021 року в Україні офіційно діють електронні трудові книжки)</i>
	Розробити механізм виявлення колаборантів та тих, хто пішов на співпрацю з окупаційною владою, та недопущення отримання ними заробітної плати від української держави	<i>Встановлення складу злочину за ст. 111-1 КК України - поза компетенцією МОН</i>
	Процедура закриття шкіл (в умовах воєнного стану)	Пропонуємо в процедурі, визначеній Законом України “Про повну загальну середню освіту” (стаття 32 частина 2), скоротити строк обговорення з одного року до трьох місяців.

II. Пріоритетні питання у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

№	Питання Комітету	Поточний стан справ та пропозиції МОН <i>(можливі заходи щодо вирішення питання)</i>
1.	Яким чином забезпечити продовження здобуття професійної (професійно-технічної) освіти учнями, які навчалися за регіональним замовленням у закладах професійної	Питання у процесі врегулювання. За оперативними даними станом на 12.05.2022 повністю зруйновано 9 закладів П(ПТ)О, пошкоджено - 96. МОН розроблено та затверджено Положення про внутрішню академічну мобільність здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, які навчаються у закладах професійної (професійно-технічної) освіти України. Наказ МОН від 26.03.2022 № 273

	(професійно-технічної) освіти, які наразі знищені?	20.04.2022 зареєстровано Мінюстом (буде оприлюднено у Віснику 29 квітня (номер 33). В окремих випадках (повного руйнування закладу і неможливості колективу здійснювати освітній процес) здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти за наявності вільних місць регіонального замовлення переводяться до закладів у регіонах, куди здобувачі освіти переміщуються.
2.	Яким чином забезпечити оброблення землі аграрними закладами професійної (професійно-технічної) освіти, у яких всю спеціальну техніку вкрали російські мародери?	Питання належить до господарської діяльності закладів освіти і в умовах війни може бути вирішено шляхом залучення техніки партнерів-роботодавців або інших закладів професійної (професійно-технічної) освіти регіону.
3.	Що робити закладам професійної (професійно-технічної) освіти, які через тендери придбали товари, матеріали тощо (можливо хтось навіть проплатив), але не змогли отримати придбане у зв'язку з військовою агресією рф?	Не потребує врегулювання. Питання належить до господарської діяльності закладів освіти, зокрема в частині виконання зобов'язань контрагентів за договорами. Такі питання підлягають врегулюванню шляхом переговорів і домовленостей між сторонами, у судовому порядку або шляхом звернення до правоохоронних органів. Водночас інформуємо, що ТПП України розміщено 28.02.2022 року загальний офіційний лист ТПП України щодо засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) у зв'язку із введенням в Україні правового режиму воєнного стану. Зкладам професійної освіти надаються консультації щодо дій у випадку невиконання контрагентами зобов'язань за договорами.
4.	<i>Для їх вирішення пропонується:</i>	
	Скасувати на рівні Закону про професійну (професійно-технічну) освіти та на рівні підзаконних актів вимогу до держави щодо обов'язкового працевлаштування випускників ЗП(ПО)О.	Відповідно до статті 38 Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” випускникам закладу професійної (професійно-технічної) освіти, які навчалися за державним та/або регіональним замовленням, держава гарантує надання першого робочого місця відповідно до отриманої професії згідно з законодавством. Відповідно до Порядку про надання робочих місць для проходження учнями, слухачами закладів професійної (професійно-технічної) освіти виробничого навчання та виробничої практики постановою Кабінету Міністрів України від 7 червня 1999 р. № 992 учні, слухачі можуть самостійно з дозволу керівництва закладів професійної (професійно-технічної) освіти добирати для себе місця для проходження виробничого навчання та виробничої практики, в тому числі з наступним працевлаштуванням. Водночас постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 784 затверджено Порядок працевлаштування випускників професійно-технічних навчальних закладів,

		<p>підготовка яких проводилася за державним замовленням. Згідно із зазначеним Порядком керівництво професійно-технічного навчального закладу забезпечує:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) взаємодію з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, державною службою зайнятості та замовниками; 2) за участю державної служби зайнятості формування банку даних замовників, зокрема щодо наявності у них вакансій та відповідних умов праці, а також моніторинг потреби ринку праці у робітничих кадрах, підготовка яких проводиться в професійно-технічному навчальному закладі; 3) інформування випускників про можливість працевлаштування на підставі укладених договорів; 4) надання допомоги замовникам у доборі необхідних їм робітників з числа випускників; 5) сприяння у межах компетенції соціально-економічному та правовому захисту випускників, зокрема неповнолітніх осіб соціально незахищених категорій; 6) ведення обліку укладених договорів; 7) видачу випускникам направлень на роботу з на підставі укладених договорів, а також довідок про самостійне працевлаштування; 8) оформлення карток випускників; 9) залучення замовників до навчально-виробничого процесу; 10) проведення моніторингу закріплення випускників на першому робочому місці. <p>Отже, працевлаштування випускників здійснюється відповідно до договорів про надання освітніх послуг у сфері професійно-технічної освіти, укладених:</p> <ul style="list-style-type: none"> між професійно-технічним навчальним закладом і замовником; між замовником, учнем, слухачем та професійно-технічним навчальним закладом. <p>Водночас зберігається право на самостійне працевлаштування.</p> <p>Співробітники директорату професійної освіти МОН були долучені до обговорення законопроєкту № 7293 від 18.03.2022 «Про професійну (професійно технічну) освіту» щодо окремих аспектів підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану та відновлення економіки» (н. д. Коваль О., Бабак С., Гришук Р. та інші), який зокрема передбачає пом'якшити і цю норму.</p>
	<p>Забезпечити перерозподіл держзамовлення на користь закладів професійної (професійно-технічної) освіти</p>	<p>Директоратом професійної освіти підготовлено зміни до переліку професій загальнодержавного значення з метою виключення неактуальних на сьогодні професій і додаванням професій, пов'язаних з будівництвом і оборонною промисловістю. Відповідний проєкт акта КМУ надіслано до НАЗК.</p> <p>Станом на сьогодні, у зв'язку із секвестром державного бюджету у 2022 році відсутні можливості додаткового фінансування здобуття професійної (професійно-технічної освіти за професіями загальнодержавного значення.</p>

		За результатами вступу до закладів вищої та фахової передвищої освіти МОН буде підготовлено пропозицію щодо перерозподілу невикористаних місць державного замовлення на вступ до закладів професійної (професійно-технічної) освіти за новими професіями загальнодержавного значення.
	Уможливити здобуття професійної (професійно-технічної) освіти без одночасного здобуття повної загальної середньої освіти	Відповідно до статті 5 Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” громадяни, які за станом здоров'я, сімейними обставинами, а також з інших поважних причин не можуть одночасно із набуттям професії здобувати повну загальну середню освіту або не мають базової загальної середньої освіти, особи, які потребують соціальної допомоги і реабілітації, можуть здобувати робітничу кваліфікацію з професій, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України. Законопроектом № 7293 від 18.03.2022 «Про професійну (професійно технічну) освіту» щодо окремих аспектів підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану та відновлення економіки» (н. д. Коваль О., Бабак С., Грищук Р. та інші) запропоновано розширити сферу застосування цієї норми.
	Забезпечити існування та державне фінансування скорочених курсів для швидкої підготовки кваліфікованих робітників під потреби повоєнної відбудови держави	Відповідно до Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” за бюджетні кошти може здобуватися тільки первинна професійна підготовка. Законопроектом № 7293 від 18.03.2022 «Про професійну (професійно технічну) освіту» щодо окремих аспектів підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану та відновлення економіки» (н. д. Коваль О., Бабак С., Грищук Р. та інші) запропоновано розширити сферу застосування Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” і на професійно-технічне навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації, що дозволить вирішити цю проблему.

III. Пріоритетні питання у сфері вищої освіти

№	Питання Комітету	Поточний стан справ та пропозиції МОН (можливі заходи щодо вирішення питання)
1.	Аудит інфраструктурних втрат (скільки закладів вищої освіти повністю зруйновано (втрачено) під час війни, скільки підлягають ремонту, забезпеченість студентськими гуртожитками) та	Також МОН надає Мінекономіки інформацію щодо стану діяльності підпорядкованих МОН суб'єктів господарювання державного сектору економіки в умовах російської агресії. з метою аналізу завданих збитків суб'єктів господарювання державного сектору економіки внаслідок російської агресії МОН продовжує здійснювати збір та обробку відповідної інформації щодо суб'єктів господарювання, які знаходяться у сфері нашого управління. Це дозволить напрацьовувати принципові позиції щодо відновлення та модернізації інфраструктурних втрат

	<p>приблизна їх оцінка. Розроблення плану відновлення освітньої інфраструктури. Забезпечення участі у програмах відновлення інфраструктури та стратегічних напрямів економіки держави.</p>	<p>вищої освіти.</p> <p>Аудит і розроблення детального плану доцільно розпочати після скасування воєнного стану, оскільки наразі загроза ракетних ударів і подальших руйнувань зберігається по всій території України.</p> <p>Щотижнево подається відповідна інформація до Офісу Генерального Прокурора, Міністерства закордонних справ, Міністерства розвитку громад та територій України щодо завданих збитків.</p> <p>Надано пропозиції від МОН до Міністерства розвитку громад та територій України щодо розроблення та подання на розгляд Уряду проекту Указу Президента України «Про затвердження плану заходів з відбудови міст і селищ, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (лист від 18.04.2022 № 1/4210-22).</p> <p>На веб-порталі https://saveschools.in.ua/ публікується інформація про кількість руйнувань, завданих українським закладам освіти внаслідок нападу Росії на Україну.</p>
	<p>Пропонуються для обговорення такі можливі шляхи вирішення цього питання як укрупнення ЗВО, відбудова втрачених ЗВО, запуск міжуніверситетських програм для акумуляції матеріальної бази та наукового потенціалу тощо.</p>	<p>Можлива комбінація різних заходів, але рішення повинне прийматися на основі об'єктивної оцінки стану мережі, стану міжнародної ситуації, можливостей (ресурсних), демографічних перспектив.</p>
<p>2.</p>	<p>Вступна кампанія 2022 року, у зв'язку з чим відкритими є питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - термінів початку і завершення вступної кампанії 2022 р. з врахуванням умов воєнного стану - забезпечення вступної кампанії на сході та півдні України - складання іспитів особами, які перебувають за кордоном, можливості відкриття центрів тестування при посольствах; - доцільність пільг при вступі до ЗВО для переміщених осіб 	<p>На даний час МОН розроблено проект Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти та проект Порядку прийому на навчання до закладів вищої освіти.</p> <p>Усі зазначені питання будуть врегульовані Порядками вступу до закладів фахової передвищої, вищої освіти.</p> <p>Концепція пільгових категорій вочевидь має зазнати змін, але це потребує серйозних політичних рішень, які виходять за повноваження Міністерства. Тому в цілому намагаємось дотримуватись усталеної системи пільг з урахуванням реалій воєнного стану. Найбільш важка наразі ситуація з категоріями “ мешканці тимчасово окупованої території”, “внутрішньо/вимушено переміщені особи” тощо, що вимагає законодавчого врегулювання.</p>
<p>3.</p>	<p>Формування державного замовлення на підготовку кадрів на 2022 рік.</p>	<p>Формування натуральних показників обсягів державного замовлення для МОН у 2022 році здійснювалося до початку війни. При формуванні обсягу державного замовлення МОН запропоновано за освітнім ступенем бакалавра не зменшувати обсяг державного замовлення у</p>

	<p>Зокрема, потребують відповіді питання: на які спеціальності скорочується і на які збільшується державне замовлення? Чи є аналіз затребуваних під час війни спеціальностей, які нині в дефіциті, і як це враховано при підготовці держзамовлення на 2022 рік? Перерозподілу державного замовлення на користь професійної (професійно-технічної) освіти</p>	<p>порівнянні з 2021 роком. МОН запропоновано збільшення ДЗ за інженерними (технічними) та будівельними спеціальностями. Обсяги за галузями знань: 12 “Інформаційні технології”; 13 “Механічна інженерія”; 14 “Електрична інженерія”; 17 “Електроніка та телекомунікації”; 19 “Архітектура та будівництво”; 20 “Аграрні науки та продовольство” у порівнянні з фактом прийому 2021 року пропонується збільшити на 6,1-10,2 відсотка. Для підготовки здобувачів фахової передвищої освіти передбачається збільшити обсяг за галузями знань 12 “Інформаційні технології”; 13 “Механічна інженерія”; 14 “Електрична інженерія”; 17 “Електроніка та телекомунікації”; 18 “Виробництво та технології”; 19 “Архітектура та будівництво”; 20 “Аграрні науки та продовольство”. Наразі проект Урядового рішення, розроблений Мінекономіки, проходить узгоджувальні процедури для подання до Кабінету Міністрів України. Вважаємо, що питання доцільності перерозподілу державного замовлення на користь професійної (професійно-технічної) освіти необхідно вирішувати за результатами перебігу вступної кампанії, тобто, враховуючи кількість вступників, які подають заяви до закладів професійної (професійно-технічної) освіти. За всіх обставин, вважаємо необхідним зберегти державне замовлення у сфері фахової передвищої освіти, яке спрямовано на підготовку фахівців безпосередньо для ринку праці. Крім того зазначаємо, що більша частина підготовки здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється за рахунок відповідних місцевих бюджетів (за регіональним замовленням). МОН готовий до подальшого перерозподілу державного замовлення на користь затребуваних під час війни та повоєнного відновлення спеціальностей, але в нас немає інструментів визначення цієї потреби.</p>
4.	<p>Необхідність аудиту переміщених закладів вищої освіти (яка їх кількість, чи переміщені викладачі і студенти) та за наслідками такого аудиту здійснити можливий перегляд преференцій переміщеним закладам вищої освіти на законодавчому рівні</p>	<p>Здійснено заходи щодо організації та забезпечення тимчасового переміщення понад 20 закладів вищої, фахової передвищої освіти, які вимушено покинули місця постійної дислокації та переїхали для організації освітнього процесу на території областей, де не ведуться активні бойові дії. Продовжується робота щодо організації тимчасового переміщення закладів освіти. Інформація про переміщені заклади вищої освіти систематично оновлюється та щопонеділка надається Комітету.</p>
5.	<p>Коригування оплати навчання для студентів контрактної форми</p>	<p>Призупинено постанову щодо індикативної собівартості на 2022 рік. Рекомендовано закладам фахової передвищої, вищої освіти вжити заходів щодо реструктуризації</p>

	навчання.	<p>або відтермінування оплати за надання освітніх послуг для осіб, які навчаються за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, за проживання в гуртожитку здобувачів освіти, а також не нараховувати та не стягувати неустойку (пеню).</p> <p>Рішення щодо інших заходів коригування оплати навчання після 2022 року прийматимуться у залежності від поточної ситуації в країні.</p>
6.	Внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо продовження термінів діяльності тимчасового складу НАЗЯВО	<p>Питання у процесі врегулювання. МОН із залученням керівництва НАЗЯВО підготувало проект закону України, яким пропонується продовжити строк повноважень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти на період до шести місяців з дня припинення або скасування воєнного стану.</p> <p>Згідно пункту 3 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти” Уряд розпорядженням КМУ від 02 грудня 2021 року №1586 затвердив тимчасовий склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі - Національне агентство) без проведення конкурсу, передбаченого Законом України "Про вищу освіту".</p> <p>Повноваження тимчасового складу НАЗЯВО тривають до затвердження нового складу Національного агентства, сформованого за наслідками конкурсу, але не більше шести місяців з дня затвердження тимчасового складу і відповідно мають закінчитися 02 червня 2022 року. У зв'язку зі збройною агресією росії проти України та введення воєнного стану конкурс з обрання нового складу, оголошений Конкурсної комісією, було призупинено до закінчення воєнного стану. Відповідно, починаючи з 02 червня 2022 року тимчасовий склад Національного агентства втратить свої повноваження, процес акредитації освітніх програм у вищій освіті зупиниться, що призведе до колапсу системи акредитації та заблокує видачу документів про здобуття вищої освіти закладами, які не встигли пройти акредитацію освітніх програм.</p> <p>Народними депутатами Комітету внесено до Верховної Ради <u>проект Закону України</u> “Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану” (реєстр. № 7325 від 28.04.2022), яким визначено, що “повноваження тимчасового складу Національного агентства тривають до затвердження нового складу Національного агентства, сформованого за наслідками конкурсу, але не більше шести місяців з дня припинення або скасування воєнного стану...”.</p>
7.	Вивчення питання щодо створення корпоративних закладів вищої освіти та запуску відповідних пілотних проектів	<p>Є перспективним варіантом модернізації ЗВО у післявоєнний час, що передбачає можливість використання моделі державно-приватного партнерства. Потребує внесення змін до низки законодавчих актів (Закону України “Про освіту”, Закону України “Про вищу освіту”, “Про приватизації державного і комунального майна” та ін.)</p>

8.	Необхідність підготовки проекту постанови Кабінету Міністрів України про академічну мобільність з урахуванням умов воєнного стану	<p>Питання врегульовано. МОН розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності”, яка була прийнята на засіданні Уряду 13.05.2022 року.</p> <p>Постанову розроблено з метою нормативно-правового регулювання різних форм реалізації права на академічну мобільність, алгоритму проходження програм академічної мобільності, забезпечення виконання Україною міжнародних зобов’язань щодо збереження студентам стипендії на період реалізації академічної мобільності.</p> <p>Постанова передбачає усі етапи реалізації академічних обмінів: підготовка до участі у програмах академічної мобільності, реалізація такої програми, заходи після завершення програми, визнання результатів участі у програмах академічної мобільності.</p> <p>Зокрема, значно розширився перелік форм академічної мобільності, відкритих для українських учасників у рамках міжнародних угод, програми Еразмус+ (так, додалися, наприклад, стажування, практика, участь у конференціях, семінарах для студентів; участь у освітньому та/або науковому проекті для студентів та наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників), що потребує відповідного нормативно-правового регулювання.</p> <p>Збільшився попит у здобувачів вищої освіти на участь у програмах подвійних та/або спільних дипломів. Розроблення і затвердження порядку участі у таких програмах передбаченоцією постановою.</p> <p>Постанова також врегулює питання академічної мобільності наукових та науково-педагогічних працівників, що теж сприятиме збереженню інтелектуального потенціалу України.</p>
9.	Вступ іноземців до закладів вищої освіти протягом року. Надання права університетам самостійно вирішувати і встановлювати періоди їх навчання, а не до 1 березня і 1 листопада.	<p>МОН обережно ставиться до зазначеної пропозиції, оскільки поточні терміни зарахування іноземців прив’язані до початку академічних семестрів, а дозарахування іноземних громадян наприкінці семестрів під час освітнього процесу призведе до суттєвого погіршення якості вищої освіти та, в свою чергу, завдасть шкоди міжнародному іміджу України та статусу диплома українського закладу вищої освіти.</p> <p>Водночас, МОН працює над запровадженням можливості дистанційного вступу для іноземців під час вступної кампанії 2022 року.</p> <p>Розроблено алгоритм вступу до закладів вищої освіти для іноземних громадян.</p>
10.	Створення умов для повернення в Україну здобувачів вищої освіти, які виїхали за кордон у зв’язку з воєнною агресією з боку РФ.	На даний час МОН ведеться робота із визначенням механізмів, за допомогою яких можна було б провести національний мультипредметний тест та магістерські тести в східноєвропейських країнах ЄС та Республіці Молдова для осіб, які виїхали за кордон, але бажають вступати до українських ЗВО
11.	Ліцензійні умови (для спеціальностей медичного,	МОН розроблено проект постанови КМУ «Про особливості ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних

	юридичного, військового, транспортного, ветеринарного та деяких інших спрямувань)	кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання». Проект акта погоджено без зауважень Мінагрополітики, Адміністрацією держспецзв'язку, Мінцифри, Мінфіном, Мінінфраструктури, Мінекономіки, МВС та Міноборони. Погоджено із зауваженнями СБУ, МОЗ (відбувається узгодження). Проектом постанови визначені особливі кадрові вимоги та особливі технологічні вимоги щодо наявності матеріально-технічної бази для освітніх програм 28 спеціальностей, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання. Зокрема, для спеціальностей медичного, юридичного, військового, транспортного, ветеринарного та деяких інших спрямувань.
--	---	--

IV. Актуальні проблеми у сфері науки

№	Питання Комітету	Поточний стан справ та пропозиції МОН (можливі заходи щодо вирішення питання)
1.	Питання ратифікації Угоди між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021 - 2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” (законопроект реєстр. № 0142 від 24.01.2022, Президент України)	<p>12 жовтня 2021 р. була підписана Угода між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021 - 2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій “Горизонт Європа”. Відповідно до українського законодавства Угода повинна бути ратифікована ВРУ.</p> <p>Законопроект від 24.01.2022 № 0142 прийнято Верховною Радою України в цілому 03.05.2022 р. Законопроект 06.05.2022 підписано Головою Верховної Ради України та направлено на підпис Президенту України. Очікується підписання Президентом.</p>
	Питання сплати Україною внеску - зменшення, скасування, або створення окремої програми для українських вчених	З початком війни в Україні МОН звернулось до Європейської комісії з проханням розглянути можливість зменшення внеску за участь в програмі “Горизонт Європа” або з проханням пошуку джерела зовнішньої матеріальної допомоги для сплати внеску за 2021 та 2022 рр. Також від української сторони була пропозиція зробити окремий конкурс для підтримки українських вчених

		<p>та організацій з акцентом на виконання проєктів на території України.</p> <p>Європейська комісія наразі шукає шляхи правового врегулювання для вирішення цих питань.</p> <p>Закінчення внутрішньодержавних процедур щодо ратифікації Угоди (ухвалення відповідного Закону країни) дозволить європейським колегам це рішення знайти швидше. Питання відтермінування/зменшення/скасування внеску України за участь у програмі “Горизонт Європа” за 2021-2022 рр. також було порушено під час зустрічі 22.03.2022 із заступницею генерального директора Генерального директорату досліджень та інновацій Європейської Комісії Сігне Ратсо.</p> <p>Станом на сьогодні європейськими партнерами вишукується найоптимальніше рішення щодо задоволення цього запиту України в рамках правового поля, оскільки вирішальним чинником для прийняття такого рішення є саме ратифікація Угоди.</p>
2.	<p>Питання забезпечення діяльності Національного фонду досліджень України та відновлення фінансування конкурсів, насамперед тих, які вже фінансувалися.</p> <p>Розглянути можливість спільного звернення Комітету та МОН України до країн Європейського Союзу з проханням надання грантової допомоги для відновлення фінансування НФДУ. Інакше немає змісту діяльності апарату НФДУ в цьому році.</p>	<p>Постановою КМУ від 10.03.2022 № 245 скорочено видатки загального фонду державного бюджету за КПК 2201300 «Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень, грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок» на 790 613,9 тис. грн. Призупинено грантову підтримку 169 проєктів з виконання наукових досліджень і розробок за результатами трьох конкурсів Національного фонду досліджень України: «Наука для безпеки людини та суспільства», «Підтримка досліджень провідних та молодих учених», «Наука для безпеки і сталого розвитку України» на суму 504 810 025 грн. Призупинено процедури конкурсного відбору проєктів з виконання наукових досліджень і розробок за двома конкурсами.</p> <p><i>Потреби НФД:</i> відновлення фінансування 169 проєктів; відновлення процедур конкурсного відбору.</p> <p><i>Пропозиції:</i></p> <p>залучення безповоротної фінансової допомоги з метою проведення конкурсних відборів; розроблення нормативно-правового забезпечення механізму формування коштів Національного фонду досліджень України для грантової підтримки за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки за рахунок:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) добровільних внесків юридичних і фізичних осіб, у тому числі нерезидентів України; 2) інших джерел, не заборонених законодавством України; 3) забезпечити підписання проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності» № 6445 від 17.12.2021 (направлено на підпис Президенту України 04.02.2022); 4) розглянути одержаний 26.11.2021 Верховною Радою України проєкт Закону України № 6357 “Про внесення змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо Національного фонду досліджень України”. <p>Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 03.05.2022 № 536 «Про внесення змін до Порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проєктів з виконання наукових досліджень і розробок».</p>

		<p>Розроблено проект акта щодо продовження повноважень членів наукової ради Національного фонду досліджень України та врегулювання питання оновлення персонального складу наукової ради фонду та наукових рад секцій фонду кожні два роки.</p>
3.	<p>Радикальна реформа НАН України та галузевих національних академій</p>	<p>Розпорядженням КМУ від 04.08.2021 № 911-р затверджено Плани заходів з реформування Національної академії аграрних наук, Національної академії правових наук та Національної академії педагогічних наук, зокрема з метою удосконалення їх наукової, управлінської та організаційної діяльності, та підвищення ефективності використання бюджетних коштів, управління об'єктами державної власності та користування земельними ділянками, які знаходяться у їх постійному користуванні.</p> <p>Цими планами у 2021-2022 рр. передбачено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аудит актуального стану земельних ділянок, майнових комплексів та матеріально-технічної бази; - аудит фінансового стану та ефективності використання коштів державного бюджету; - аудит організаційної структури наукових установ та їх реорганізацію; - аудит стану та напрямів підвищення ефективності і розвитку наукової діяльності; заходів з розвитку міжнародної наукової і науково-технічної діяльності. <p>Наразі виконання планів заходів триває.</p> <p>За рішенням Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 12 січня 2021 р. (пункт 7 протоколу № 4) Національна академія наук самостійно організовує діяльність стосовно її реформування.</p> <p>Пропозиції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) за результатами аналізу звітів НАН України та національних галузевих академій наук визначити перелік законодавчих актів, що мають бути схвалені для вирішення проблемних питань реформування академічного сектору наукової сфери; 2) внести зміни до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (до п. 1 статті 17. Національна академія наук України, п. 1 статті 18. Національні галузеві академії наук), щодо врегулювання питання підпорядкованості Національної академії наук України та національних галузевих академій наук. <p>Для проведення реформи галузевих академій наук, насамперед, слід провести аналіз виконання плану заходів щодо їх реформування. Результати такого аналізу стануть підставою для прийняття остаточного рішення щодо визначення органу, якому слід підпорядкувати такі академії.</p> <p>На виконання пункту 3 розпорядження КМУ від 4 серпня 2021 р. № 911-р «Про затвердження планів заходів з реформування Національної академії аграрних наук, Національної академії правових наук, Національної академії педагогічних наук на 2021 і 2022 роки», МОН здійснює моніторинг та надсилає КМУ інформацію про стан виконання планів заходів з реформування Національної академії аграрних наук, Національної академії правових наук, Національної академії</p>

		<p>педагогічних наук на 2021 і 2022 роки. Узагальнену інформацію, надану національними галузевими академіями наук МОН листом від 20.04.2022 № 1/4326-22 надіслало Кабінету Міністрів України. Також МОН здійснює моніторинг щодо актуального стану умов та можливостей провадження суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності підпорядкованих закладів вищої освіти та наукових установ їх професійної діяльності (лист МОН від 14.04.2022 № 1/4113-33).</p>
	<p>Відновлення та розвиток наукової та інноваційної інфраструктури (доповнення МОН)</p>	<p>Без відповідної інфраструктури участь українських закладів вищої освіти та наукових установ зводиться виключно до виконання фундаментальних досліджень, а також зумовлюватиме ще більший відтік наукового потенціалу з України.</p> <p>Обґрунтування потреби: станом на 14 квітня 2022 року наявні такі дані щодо пошкоджень (руйнувань) майна та будівель наукових установ та закладів вищої освіти: 58 частково пошкоджено, 2 зруйновано, щодо 12 інформація відсутня, оскільки знаходяться на тимчасово окупованій території.</p> <p>Значного руйнування зазнали заклади вищої освіти та наукові установи, які знаходяться у Сумській, Харківській та Миколаївській областях, однак наразі не можливо встановити суму завданих збитків у зв'язку з постійними обстрілами та продовженням руйнування інфраструктури.</p> <p>Відсутня інформація щодо об'єктів, які знаходяться у місті Маріуполь, Донецькій та Луганській областях, оскільки територія була або залишається тимчасово окупованою.</p> <p>Крім пошкоджень майна та будівель наукових установ та закладів вищої освіти, станом на 14.04.2022 заміновано 22 841 га ріллі, знаходиться під обстрілами приблизно 9 985 га, окуповано – 13 351 га.</p> <p>Пропозиція МОН: Запровадження програм відновлення та розвитку дослідницької, а також інноваційної інфраструктури закладів вищої освіти та наукових установ.</p> <p>МОН на виконання пункту 2 розпорядження КМУ від 14.04.2021 № 322-р «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року», було розроблено проект Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року. Водночас, через введення воєнного стану в Україні у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, постановами Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 № 245 та від 01.04.2022 № 401 було скорочено видатки та кредитування загального фонду державного бюджету, передбачені головним розпорядникам коштів державного бюджету на 2022 рік з метою їх спрямування до резервного фонду державного бюджету. Враховуючи вищевикладене та зважаючи на необхідність доопрацювання фінансово-економічних розрахунків до проекту акта, а також з огляду на інформацію, отриману МОН, щодо руйнувань та пошкоджень дослідницької, наукової та інноваційної інфраструктури в результаті військових дій, МОН звернулося до КМУ про відтермінування виконання завдання на місяць після закінчення воєнного стану в Україні (лист</p>

V. Психологічна підтримка

№	Питання Комітету	Поточний стан справ та пропозиції МОН (можливі заходи щодо вирішення питання)
	МОН України пропонується:	
	<p>- проаналізувати потребу закладів освіти усіх рівнів у практичних психологах для надання якісної психологічної підтримки та допомоги усім учасникам освітнього процесу</p>	<p>За результатами аналізу даних, що надійшли з регіонів у 2020/2021 навчальному році, кількість фахівців психологічної служби становить 23 315 осіб, з них: практичних психологів – 15 282 особи. Забезпеченість практичними психологами у закладах освіти (у ставках) становить 72,7% від загальної потреби.</p> <p>Крім браку фахівців, серед проблем, які стають на заваді задоволення потреб закладів освіти у психологічному супроводі в умовах війни можна виокремити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відсутність досвіду роботи практичних психологів з психічними травмами, спричиненими війною; - відсутність досвіду роботи педагогічних працівників з психологічною травмою у дітей, спричиненою війною, під час освітнього процесу; - низький рівень обізнаності батьків щодо травматичного стресу та його впливу, психологічної травми та посттравматичного стресу, алгоритмів дій та інструментарію щодо виявлення та реагування на психологічні проблеми; - відсутність чітких протоколів реагування практичних психологів в кризових ситуаціях, у тому числі при загрозі самогубства або випадку самогубства; - відсутність дієвих та узгоджених алгоритмів перенаправлення для фахової психологічної та психіатричної допомоги в медичну сферу; - відсутність загальнодержавного механізму визначення рівня фаховості та професійних компетентностей надавачів психологічних послуг, зокрема системи сертифікації або ліцензування діяльності; - діти та дорослі не завжди отримують психологічну допомогу належної якості; - відсутність доказового і валідизованого діагностичного інструментарію; - відсутність фахових супервізорів для підтримки практичних психологів; - практичні психологи, які евакуювались або залишаються в регіонах з відносно безпечною ситуацією, не мають технічної можливості здійснювати психологічну підтримку; - конкурентна заробітна плата практичних психологів в умовах економічної кризи та значного зростання навантаження.

Наразі МОН визначено комплекс заходів, спрямованих задоволення потреб закладів освіти у психологічному супроводі в умовах війни:

1) підвищення кваліфікації практичних психологів (розробка контенту (онлайн-курс) та навчання практичних психологів каскадним методом кризовим методам втручання та роботі з психологічною травмою, спричиненою війною);

2) підвищення кваліфікації педагогічних працівників (розроблення та подальше розміщення онлайн-курсів для педагогічних працівників щодо надання психологічної підтримки дітям під час навчання);

3) інформування батьків та підтримка їх спроможності надавати психологічну підтримку дітям (Створення та подальше розміщення для використання батьками доступного контенту для батьків, а також комунікація цих матеріалів);

4) запровадження використання практичними психологами доказового інструментарію (адаптація міжнародних інструментів та закупівля авторських прав, переклад; пілотування міжнародний інструментів; навчання психологів та підготовка тренерів);

5) запровадження супервізійної підтримки фаховими супервізорами (створення електронного ресурсу/каналу для супервізійної підтримки фахівців та залучення практикуючих супервізорів до роботи в режимі 24/7, а також для ведення реєстру сертифікованих користувачів психодіагностичного інструментарію та Тренерів з психодіагностики, Супервізорів та інших методів роботи (відповідних методів психологічного консультування, тощо);

6) встановлення алгоритмів та протоколів діяльності практичних психологів, переорієнтація на роботу з педагогічними працівниками закладу освіти ,які проводять найбільше часу зі здобувачами освіти (розроблення та впровадження протоколів кризового реагування, впровадження цих протоколів у закладах освіти та навчання роботі з ними практичних психологів та педагогічних працівників);

7) запровадження стандартів надання психологічних послуг виключно в межах компетенції та з дотриманням професійної етики (розробка/адаптація та впровадження стандартів роботи практичних психологів закладів освіти);

8) запровадження алгоритмів перенаправлення у разі потреби до фахівців відповідно до потреб (медичної, соціальної сфери або кризових психологів шляхом запровадження єдиного реєстру надавачів психологічних послуг та підтримка спроможності його утримання та забезпечення відкритої інформації щодо фаховості);

9) підготовка фахових супервізорів (розроблення/адаптація навчальних програм та підготовки супервізорів);

10) створення механізму визначення рівня фаховості та професійних компетентностей надавачів психологічних послуг, зокрема системи сертифікації або ліцензування діяльності (розроблення та впровадження Єдиної державної системи сертифікації діяльності психологів закладів освіти, базованої на компетентнісному підході та стратифікації відповідно до додаткових компетентностей

		<p>(діагностичних, роботі з травмою, тренерських тощо) та запровадження спеціалізованого підвищення кваліфікації та окремого від педагогічних працівників порядку підвищення кваліфікації та сертифікації практичних психологів;</p> <p>11) запровадження додаткових стимулюючих виплат практичним психологам з огляду на значне емоційне навантаження та стимулювання залишатися в системі освіти.</p> <p>Для координації дій МОН у рамках секторальної робочої групи "Освіта і наука" створено <u>майданчик для діалогу з міжнародними партнерами та друзями України з метою підтримки ініціатив щодо психологічного супроводу в умовах війни</u></p>
	<p>- забезпечити укомплектування всіх закладів освіти усіх рівнів практичними психологами</p>	<p>В закладах освіти різних рівнів освіти відповідно до встановлених норм навантаження (наявних ставок) практичних психологів встановлено різні вимоги щодо запровадження таких ставок, що унеможлиблює своєчасне та ефективне здійсненн фахівцями своїх посадових обов'язків.</p> <p>Так, відповідно до Типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 № 1205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 грудня 2010 р. за № 1308/18603, в ЗЗСО передбачена посада практичного психолога із розрахунку кількості учнів та місцевості, в якій розташований заклад:</p> <p>У школах сіл та селищ:</p> <p>0,25 при кількості до 99 учнів; 0,5 при кількості 100 і більше учнів; 0,75 при кількості 200 і більше учнів; 1 при кількості 300 учнів;</p> <p>у школах міст:</p> <p>0,5 при кількості до 499 учнів; 0,75 при кількості 500 і більше учнів; 1 при кількості 700 учнів.</p> <p>Відповідно до Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 04.11.2010 № 1055, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23 листопада 2010 р. за № 1157/18452, у ЗДО передбачена посада практичного психолога з розрахунку кількості груп та місцевості, у якій розташований заклад:</p> <p>У ЗДО сіл та селищ</p> <p>до 4 груп - 0,5 4 і більше - 0,75 6 і більше - 1</p> <p>У ЗДО міст</p> <p>до 7 - 0,5 7 і більше - 0,75 9 і більше - 1</p>

		<p>Посада практичного психолога ЗДО компенсуючого типу та комбінованого типу, у яких є 2 і більше груп компенсуючого типу, ЗДО (дитячих будинків) інтернатного типу, ЗДО (центрів розвитку дитини) вводиться з розрахунку не більше однієї штатної одиниці на заклад за рахунок коштів загального фонду відповідного бюджету (для державних і комунальних закладів).</p> <p>Відповідно до Типових штатних нормативів позашкільних навчальних закладів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 31.10.2012 № 1230, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19 листопада 2012 р. за № 1935/22247, у ЗПО передбачена посада практичного психолога з розрахунку не більше 1 ставки на заклад.</p> <p>Відповідно до Типових штатних нормативів професійно-технічних навчальних закладів, затверджених наказом МОН від 06.12.2010 № 1204, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 січня 2011 р. за № 114/18852, в закладах П(ПТ)О посада практичного психолога вводиться в штатні розписи за умови наявності спеціалістів з фаховою освітою з розрахунку не більше однієї ставки на навчальний заклад за рахунок коштів загального фонду відповідних бюджетів (для державних і комунальних навчальних закладів)</p> <p>Позиція МОН: Потребує не стільки укомплектування закладів освіти всіх рівнів практичними психологами, скільки створення можливості для закладів освіти різних типів та комплектації забезпечити організацію психологічного супроводу освітнього процесу та надання його учасникам психологічних послуг - як запровадження ставок, так і закупівлі необхідних послуг.</p> <p>Потребує запровадження єдиного підходу до введення посад практичних психологів в закладах освіти всіх рівнів з розрахунку норми навантаження на 1 ставку. У разі перевищення норми навантаження на 1 ставку передбачити можливість запровадження додаткових ставок.</p> <p>В малокомплектних закладах освіти запровадити можливість закупівлі послуг психологічного супроводу на аутсорсингу у незалежних фахівців з надання психологічних послуг або фахових об'єднань.</p>
	<p>- забезпечити розроблення тренерами (найдосвідченішими психологами) правил поведінки і роботи педагогічних працівників зі здобувачами освіти, у тому числі тими, які:</p> <p>знали фізичного та/або сексуального насилля</p> <p>знали бомбардувань тощо;</p> <p>втратили одного чи обох батьків</p> <p>втратили одного чи обох батьків;</p> <p>знали бомбардувань і т.д.;</p>	<p>МОН проведено онлайн тренінги з ізраїльськими спеціалістами. Зокрема, 11 березня за участі Міністра освіти Ізраїлю Yifat Shasha-Biton проведено онлайн тренінг ізраїльських фахівців «Емоційний діалог з дітьми та вчителями в умовах військового конфлікту»; 14 березня «Допомога дітям та молоді з особливими потребами у надзвичайних ситуаціях», в якому взято участь більше ніж 500 українських психологів.</p> <p>За підтримки МОН групою волонтерів психологів та педагогів створено телеграмм-канал "Підтримай дитину" (https://t.me/pidtrumaidutuny). Станом на 19.04.2022 на канал підписано 12,5 тис користувачів. На каналі розміщуються матеріали для батьків та педагогів щодо психологічної підтримки, ігри, вправи, завдання, аудіоматеріали та короткі відеозаняття. Всі матеріали не потребують додаткового обладнання та адаптовані для використання при наявності лише мобільного телефону з поганим інтернетом, частина матеріалів розроблено для дітей з ООП. На каналі відкрита можливість коментування та забезпечено постійний діалог з фахівцями.</p>

<p>тощо.</p>	<p>МОН підготовлено серію матеріалів для батьків щодо психологічної травми у дітей. Матеріали розміщено на сайті МОН та на сторінках у соціальних мережах, на телеграм-каналі «Підтримай дитину» та поширено у соціальних мережах. Зокрема інфографіку для батьків щодо ознак травматичного стресу лише зі сторінки МОН у фб було поширено біля 800 разів. Підготовлені інфографіки для вчителів.</p> <p>В освітньому чат-боті https://mon.gov.ua/ua/news/v-ukrayini-zaprasyuvav-osvitnij-chat-bot, який створено МОН передбачено розділ психологічна підтримка з наданням ресурсів та інформації для батьків.</p> <p>Підготовлено та поширено листом матеріали для практичних психологів закладів освіти, розроблені Інститутом модернізації змісту освіти.</p> <p>Українські діти та вчителі зараз змушені ховатися в сховищах від щогодинних ракетних обстрілів та переживати страшенні психологічні травми. Саме тому спільно з партнерами та закладами вищої освіти Міністерством підготовлено серії інформаційних матеріалів від Світлани Ройз для психологічної підтримки дітей та щоденні онлайн зустрічі о 13.00 та 20.00 на https://facebook.com/eduhub.in.ua/ з сертифікованими психологами Асоціації інноваційної та цифрової освіти.</p> <p>Щоденно на платформі ZOOM проводяться онлайн зустрічі у форматі інтерв'ю з лідерами думок, у тому числі з психологами та психотерапевтами.</p> <p>Сьогодні в Україні відсутні алгоритми та протоколи реагування педагогічних працівників на прояви психологічних травм, спричинених війною, під час освітнього процесу.</p> <p>Педагогічні працівники недостатньо підготовлені до роботи з дітьми з психологічною травмою, спричиненою війною, в тому числі з дітьми з особливими освітніми потребами з такою травмою.</p> <p>МОН:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) у співпраці з МОЗ, Мінсоцполітики мають запровадити алгоритми та протоколи реагування педагогічними працівниками на прояви психологічних травм під час освітнього процесу (розробити/адаптувати алгоритми та протоколи дій для педагогічних працівників); 2) забезпечити підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо використання алгоритмів та протоколів реагування (проведення тренінгів для педагогічних працівників щодо використання відповідних алгоритмів та протоколів); 3) здійснити переорієнтацію роботи практичних психологів на підтримку педагогічних працівників - внести зміни до положення про психологічну службу (створення системи супервізії педагогічних працівників)
--------------	--

VI. Загальні проблеми, які стосуються декількох ланок освіти

№	Питання Комітету	Поточний стан справ та пропозиції МОН (можливі заходи щодо вирішення питання)
1.	<p>Яким чином здійснити замовлення документів про освіту випускникам закладів освіти з невідконтрольних територій? Пропонується зараховувати здобувачів освіти випускного курсу з невідконтрольних територій до інших закладів освіти для виконання процедури замовлення документів про освіту понад ліцензований обсяг.</p>	<p><i>Для загальної середньої освіти - див. розділ I, пункт 2.</i></p> <p>Наразі МОН проводить роботу з тимчасового переміщення закладів вищої та фахової передвищої освіти з невідконтрольних (фактично тимчасово окупованих) на відконтрольну територію, що дозволить їм самостійно провести атестацію здобувачів та видати документи про освіту.</p> <p>У разі неможливості тимчасового переміщення окремих закладів фахової передвищої та вищої освіти на відконтрольну територію здобувачам освіти буде (наприкінці навчального року) запропоновано технічне переведення до інших закладів освіти на відконтрольній території, які зможуть провести атестацію здобувачів та видати документ про освіту або продовжити навчання студентів невідпускних курсів.</p>
2.	<p>Зарахування дітей до першого класу. У зв'язку з цим виникає необхідність законодавчих змін, які регулюють питання територіальної доступності.</p>	<p>Питання врегульоване. У листі МОН від 16.04.2022 № 1/4202-22 «Щодо зарахування до 1-го класу закладів загальної середньої освіти» зазначено, що зарахування дітей до першого класу, здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 16.04.2018 №367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року (далі – Порядок), наказу МОН від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні».</p> <p>Згідно з пунктами 4 та 5 Порядку, зарахування до закладу освіти здійснюється відповідно до наказу його керівника, що видається на підставі заяви про зарахування до закладу освіти одного з батьків дитини, до якої додаються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) копія свідоцтва про народження дитини або документа, що посвідчує особу здобувача освіти (під час подання копії пред'являється оригінал відповідного документа); 2) оригінал або копія медичної довідки за формою первинної облікової документації № 086-1/о «Довідка учня загальноосвітнього навчального закладу про результати обов'язкового медичного профілактичного огляду», затвердженої наказом МОН від 16.08.2010 № 682, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2010 року за № 794/18089. <p>У зв'язку із запровадженням воєнного стану, та згідно з Порядком під час прийому документів на зарахування до 1 класу необхідно враховувати, що діти або один з їхніх батьків, які мають довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, довідку про звернення за захистом в Україні, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист, та які не мають одного чи обох документів, визначених підпунктом 1 пункту 4 розділу II Порядку, зараховуються до закладу освіти без подання зазначених документів. У разі відсутності свідоцтва про народження дитини для сприяння в його оформленні керівник</p>

		<p>закладу освіти зобов'язаний невідкладно поінформувати орган опіки і піклування за місцем проживання дитини чи місцезнаходженням закладу освіти.</p> <p>Відповідно до Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб», довідка є документом, який підтверджує факт внутрішнього переміщення і взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.</p> <p>Згідно з пунктом 6 Порядку, зарахування дітей до закладу освіти, у тому числі до 1 класу здійснюється, як правило, до початку навчального року та відповідно до території обслуговування. Зазначимо, що такими, що проживають на території обслуговування закладу освіти, є мешканці, що мають постійну реєстрацію, та зареєстровані внутрішньо переміщені особи. Якщо документи на зарахування до 1 класу подають особи, які є внутрішньо переміщеними особами, але не зареєстрованими на цій території, заклад освіти сприяє їх реєстрації і не відмовляє у прийомі документів.</p> <p>Зарахування дитини до 1 класу закладу освіти проводять у терміни, визначені главою 1 розділу II Порядку. Оскільки здобуття загальної середньої освіти, у тому числі початкової, гарантується на рівних умовах усім громадянам України, рекомендуємо зарахування до 1 класу провести без процедури жеребкування (про що йдеться у главі 2 розділу II Порядку).</p> <p>Якщо кількість заяв на зарахування до 1 класу перевищує планову загальну кількість місць у 1 класах, то відповідно до пункту 5 глави 1 розділу II Порядку керівник закладу освіти вживає заходів щодо раціонального використання наявних у закладі освіти приміщень та/або ініціює перед органом, у сфері управління якого перебуває заклад освіти: відкриття додаткового (додаткових) класу (класів); внесення необхідних змін до організації освітнього процесу; вивільнення приміщень, що використовуються не за призначенням (у тому числі шляхом припинення орендних відносин).</p> <p>У разі якщо після вжиття вичерпних заходів кількість потенційних першокласників перевищує спроможність закладу освіти, орган, у сфері управління якого перебуває заклад освіти, невідкладно має запропонувати на вибір батьків таких дітей перелік закладів освіти, максимально доступних і наближених до місця їх проживання”</p>
	<p>Зарахування дітей до дитячих садочків.</p> <p>У зв'язку з цим виникає необхідність законодавчих змін, які регулюють питання територіальної доступності.</p>	<p>Станом на 1 січня 2021 року в Україні було 15 335 закладів дошкільної освіти, в яких перебувало 1 150 545 дітей.</p> <p>Станом на 06.05.2022 у 2 939 закладах дошкільної освіти, запровадили різні форми дистанційної роботи з батьками та дітьми; 557 закладів приймають дітей; 85 використовують змішану форму надання освітніх послуг; 2 573 дитини із числа внутрішньо переміщених осіб зараховано до ЗДО. Найбільше дітей прийняли такі області: Житомирська – 993, Чернівецька – 536, Львівська – 479, Одеська – 166, Закарпатська – 155.</p> <p>За оперативною інформацією департаментів освіти обласних військових адміністрацій</p>

станом на 06.05.2022 пошкоджено 541 заклад дошкільної освіти; зруйновано -21.

Відповідно до частини 12 статті 9 Закону України “Про освіту” Положення про форми здобуття освіти затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Натомість Законом України “Про дошкільну освіту” **не передбачено можливість здобуття дошкільної освіти у різних формах або надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти дистанційно.**

Також відповідно до частини другої статті 14 Закону України “Про дошкільну освіту” **встановлено нормативи наповнюваності груп ЗДО.**

Відповідно до абзацу першого частини третьої статті 14 Закону України “Про дошкільну освіту” порядок зарахування, відрахування та переведення вихованців до державних та комунальних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти визначається Положенням про заклад дошкільної освіти.

Відповідно до пункту 8 Положення про заклад дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від від 12 березня 2003 р. № 305 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. № 86) **зарахування** дітей до державного (комунального) закладу дошкільної освіти здійснюється керівником такого закладу протягом календарного року **на вільні місця у порядку черговості надходження заяв про зарахування.**

Таким чином, з урахуванням спроможності існуючої системи ЗДО в регіонах, які приймають вимушено переміщених осіб, нормативів наповнюваності груп, а також того, що в багатьох ЗДО наразі перебувають вимушено переміщені особи, **гострими є питання відсутності достатньої кількості місць у ЗДО**, що порушує вимоги статті 3 Закону України “Про освіту” щодо створення рівних умов доступу до освіти та можливості реалізації права особи на освіту шляхом її здобуття зокрема у різних формах і різних видів.

Весь тягар догляду за власною дитиною лягає на батьків, що вимагає підвищення обізнаності та їх готовності до такого догляду, їх психологічної підтримки, надання допоміжних матеріалів (методичних порад, відео роз’яснень, розробок ігор і т.д.).

У зв’язку з цим виникає необхідність:

1) внесення змін до Закону України “Про дошкільну освіту” для:

- унормування питання територіальної доступності здобуття дошкільної освіти в тому числі дітьми з особливими освітніми потребами;
- унормування альтернативних форм здобуття дошкільної освіти/надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти;

2) спільно з Мінрегіоном та ОМС сприяти інфраструктурному забезпеченню в регіонах, зокрема пристосування приміщень для потреб надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти, побудови нових або тимчасових споруд соціально-культурного призначення (*внесення змін до Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності” в частині унормування питання побудови тимчасових споруд соціальної інфраструктури, зокрема закладів освіти на територіях,*

	<p>які постраждали від військових дій, а також тих, які приймають вимушено переміщених осіб; внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695, та Плану заходів на 2021-2023 роки з її реалізації, затвердженого розпорядженням КМУ від 12 травня 2021 р. № 497-р, в частині вирішення інфраструктурних питань будівель соціального призначення, зокрема закладів освіти, та перерозподілу пріоритетів використання коштів, призначених для фінансування регіонального розвитку: державного фонду регіонального розвитку, коштів технічної допомоги та секторальної підтримки ЄС, інших міжнародних донорів, міжнародних фінансових організацій);</p>
--	--

3) спільно з Мінкультури підвищувати обізнаність та спроможність батьків здійснювати повноцінний догляд та розвиток дитини відповідно до віку (розроблення доступного контенту для батьків щодо розвитку дітей раннього та дошкільного віку, запровадження відповідної культурно-інформаційної політики відповідно до вимог Закону України “Про інформацію”).